

Izveštaj sa XVII sastanka Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju između Crne Gore i Evropske unije

Brisel, hibridni format, 23. mart 2026. godine

Sedamnaesti sastanak Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju između Crne Gore i Evropske komisije (EK) održan je 23. mart 2026. godine u Briselu, u hibridnom formatu. Sastankom je u ime Evropske komisije predsjedavala gđa Hajnke Vajt (Heinke Veit), zamjenica šefa Jedinice za Crnu Goru i Srbiju u Generalnoj direkciji za susjedsku politiku i politiku proširenja (ENEST B.4), a u ime Crne Gore g. Predrag Zenović, glavni pregovarač Crne Gore.

Evropska komisija pohvalila je Crnu Goru za napredak ostvaren tokom prethodne godine od održavanja prethodnog sastanka Pododbora. Ukazano je na posljednje privremeno zatvaranje pregovaračkog poglavlja, Poglavlja 21 – Trans-evropske mreže, u martu 2026. godine, čime je ukupan broj privremeno zatvorenih poglavlja dostigao 14, od kojih se pet odnosi na ovaj Pododbor za unutrašnje tržište i konkurenciju.

Crna Gora je pohvaljena za napredak u pogledu praćenja zatvorenih poglavlja, naročito Poglavlja 7 – Pravo intelektualne svojine. Komisija je istakla potrebu da Crna Gora ostane fokusirana na reformama povezanim sa EU, uz nastojanje da se postigne međupartijski konsenzus i ubrza rad na ispunjavanju svih završnih mjerila preostalih poglavlja, posebno Poglavlja 8 – Državna pomoć i konkurencija i Poglavlja 9 – Slobodno kretanje kapitala.

Komisija je istakla značaj širokog političkog konsenzusa i potrebu za odlučnim napretkom u poglavljima koja se odnose na vladavinu prava, budući da poglavlja 23 i 24 određuju dinamiku cjelokupnih pregovora. Crna Gora je ohrabrena da u potpunosti iskoristi mogućnosti koje pružaju Plan rasta i Reformska agenda, posebno imajući u vidu planirano povećanje početne alokacije za najuspješnije zemlje.

1. KONKURENCIJA

Komisija je pozdravila značajan rad koji se sprovodi u okviru Poglavlja 8, imajući u vidu deklarisan cilj Crne Gore da ovo poglavlje privremeno zatvori u julu 2026. godine.

Komisija je naglasila da usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u oblasti konkurencije ostaje od suštinskog značaja, kroz usvajanje i djelotvornu primjenu zakona i podzakonskih akata, uključujući jačanje ovlašćenja i nezavisnosti Agencije za zaštitu konkurencije (AZK).

Komisija je podsjetila da je za obezbjeđivanje djelotvornog sprovođenja pravila konkurencije potreban snažan administrativni kapacitet, uključujući odgovarajući broj zaposlenih i obuke za AZK, sudije koje postupaju u predmetima iz oblasti konkurencije, davaoce državne pomoći, kao i širu informisanost zainteresovanih strana.

Pored toga, Komisija je istakla da je neophodan uvjerljiv bilans rezultata kako bi se dokumentovalo da se pravila konkurencije i državne pomoći djelotvorno sprovode u praksi. Crna Gora još treba da unaprijedi registre državne pomoći i okonča preostale predmete državne pomoći koji se odnose na završna mjerila, čime bi dokazala da sistem sprovođenja u potpunosti funkcioniše.

Crna Gora je informisala Komisiju o napretku u usvajanju zakonodavstva, izgradnji administrativnih kapaciteta i bilansu rezultata u sprovođenju, okončanju navedenih značajnih predmeta državne pomoći, kao i o bilateralnoj saradnji i aktivnostima usmjerenim na informisanje javnosti.

Operativni zaključci:

- Crna Gora se saglasila da intenzivira usklađivanje zakonodavstva radi konačnog usvajanja svih preostalih pravila/akata, uzimajući u obzir komentare Evropske komisije.
- Crna Gora će dostaviti ažurirane informacije o statusu i dinamici usvajanja preostalih zakona i podzakonskih akata. Nakon njihovog usvajanja, Crna Gora treba da dostavi konačne tabele usklađenosti (ToC) i objavljene tekstove svih usvojenih akata.
- Crna Gora će, čim formalne istrage budu završene, dostaviti ažurirane informacije sa konačnim odlukama, pratećim informacijama i preduzetim narednim koracima u vezi sa predmetima CB4 koji predstavljaju završno mjerilo za zatvaranje poglavlja.
- Crna Gora će ažurirati Registar državnih pomoći na osnovu već dostavljenih komentara.

2. PRIVREDNO PRAVO

Crna Gora je potvrdila da su novi Zakon o privrednim društvima i Zakon o registraciji privrednih i drugih subjekata stupili na snagu u januaru 2026. godine.

Crna Gora je informisala o namjeri da usvoji izmjene ovih zakona kako bi se pojasnio obim preventivnih provjera zakonitosti koje su potrebne za sprovođenje elektronskog postupka registracije privrednih društava, nakon prenosa odgovornosti za sprovođenje takvih provjera sa notara na nadležni organ za registraciju, odnosno Poresku upravu.

Komisija je ohrabрила Crnu Goru da nastavi sa aktivnostima informisanja privatnog sektora i obukama u vezi sa novim zakonima.

Komisija je podsjetila da je odgovornost Crne Gore da obezbijedi da Integrirani sistem upravljanja prihodima, posebno modul za registraciju kojim upravlja Centralni registar privrednih subjekata (CRPS), pravilno funkcioniše, te je u tom cilju informisala o namjeri pokretanja misije stručne procjene (peer review). Naglasak je stavljen na jačanje administrativnih kapaciteta za registraciju privrednih društava i provjeru zakonitosti u okviru CRPS-a, kroz zapošljavanje dodatnih kvalifikovanih pravnika, imajući u vidu da se postojeći kadrovski resursi čine nedovoljnim u odnosu na nove zadatke CRPS-a.

Komisija je ohrabrila Crnu Goru da nastavi da prati razvoj događaja i da nastavi usklađivanje sa novom pravnom tekovinom EU u oblasti prava privrednih društava, kako je predviđeno Zajedničkom pozicijom. U tom cilju, Komisija je informisala o novim kretanjima na nivou EU, uključujući predlog Komisije za uredbu o 28. režimu pravnog okvira za privredna društva (EU inc.), koja je usvojena 18. marta.

Crna Gora je takođe informisala o nedavnom imenovanju članova Savjeta za reviziju i novog Savjeta za računovodstvo.

Operativni zaključci:

- Crna Gora će nastaviti da, po potrebi, mijenja nacionalno zakonodavstvo kako bi postigla potpunu usklađenost sa cjelokupnom pravnom tekovinom EU u oblasti prava privrednih društava i nastaviće da izvještava o razvoju događaja u vezi sa registracijom privrednih društava i kapacitetima Centralnog registra privrednih subjekata do pristupanja.
- Crna Gora će ojačati administrativne kapacitete CRPS-a zapošljavanjem dodatnog kvalifikovanog pravnog kadra (lica koja su kvalifikovani pravници).
- Crna Gora će nastaviti da izvještava o jačanju administrativnih kapaciteta i preduzetim koracima u pogledu daljeg usklađivanja svog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u Poglavlju 6, posebno u pogledu Savjeta za računovodstvo.

3. KRETANJE KAPITALA I PLATNI SISTEMI

Komisija je istakla rad Crne Gore na unapređenju bilansa rezultata i administrativnih kapaciteta u različitim oblastima ovog poglavlja.

Kada je riječ o plaćanjima, Crna Gora je navela da Centralna banka Crne Gore radi na postizanju usklađenosti sa Uredbom o SEPA/instant plaćanjima, ali da nedostaje verifikacija plaćanja, budući da se relevantni okvir primjenjuje na pružaoce platnih usluga (PSP) osnovane u okviru EEP-a.

Operativni zaključak:

- Crna Gora će nastaviti sa zakonodavnim radom do pristupanja i dalje će razvijati kapacitete kako bi obezbijedila djelotvornu primjenu i sprovođenje propisa u oblasti plaćanja.

4. BANKARSKE, OSIGURAVAJUĆE I DRUGE FINANSIJSKE USLUGE

Komisija je navela da je u toku procjena dokumentacije koju je dostavila Crna Gora.

Komisija je istakla da se, osim pravne usklađenosti, završna mjerila odnose i na administrativne kapacitete, kao i na nezavisnost regulatornih i nadzornih institucija.

Izvještaj misije TAIEX stručne procjene (peer review), koji se očekuje krajem marta, takođe će doprinijeti analizi Komisije.

Komisija je pozvala Crnu Goru da obezbijedi da sva imenovanja u Savjetu Centralne banke Crne Gore, kao i u drugim nadzornim i regulatornim tijelima, budu izvršena bez odlaganja i u konstruktivnoj saradnji sa nadležnim organima.

Komisija je podsjetila da neće tolerisati nikakvo djelovanje Vlade ili Skupštine kojim bi se pokušalo oslabiti ili ugroziti nezavisnost nadzornih organa.

Operativni zaključci:

- Crna Gora će nastaviti da ispunjava obavezu izmjene crnogorskog zakonodavstva, po potrebi, kako bi se otklonili ključni nedostaci i time ispunila završna mjerila.
- Crna Gora će pripremiti Akcioni plan za otklanjanje preostalih nedostataka u pogledu otpornosti, nezavisnosti regulatornih i nadzornih institucija i adekvatnosti administrativnih kapaciteta za primjenu i sprovođenje pravne tekovine EU u oblasti finansijskih usluga. Ovaj proces će biti usmjeren na preporukama iz izvještaja TAIEX stručne procjene za 2026. godinu.

5. ZAŠTITA JAVNOG ZDRAVLJA I POTROŠAČA

Komisija je konstatovala značajan napredak ostvaren u okviru Poglavlja 28 od posljednjeg sastanka Pododbora.

U tom cilju, Komisija će uskoro predstaviti izvještaj o procjeni ispunjenosti završnih mjerila radi razmatranja u Savjetu, sa ciljem privremenog zatvaranja poglavlja u maju 2026. godine.

Komisija je podsjetila da, nakon privremenog zatvaranja poglavlja, Crna Gora mora nastaviti sa zakonodavnim radom do pristupanja i dalje razvijati kapacitete kako bi obezbijedila djelotvornu primjenu i sprovođenje pravne tekovine EU, kako u oblasti zaštite potrošača, tako i u oblasti javnog zdravlja.

Crna Gora je informisala da razvija Akcioni plan za otklanjanje preostalih nedostataka u administrativnim kapacitetima i kapacitetima za sprovođenje u oblasti zaštite potrošača i bezbjednosti proizvoda, rukovodeći se izvještajem TAIEX stručne procjene za 2026. godinu.

Akcioni plan će biti usvojen prije privremenog zatvaranja poglavlja i obuhvataće aktivnosti i rokove za obezbjeđivanje adekvatnih administrativnih struktura i kapaciteta za sprovođenje do trenutka pristupanja.

Crna Gora je navela da su trenutno u toku zapošljavanje inspektora i uspostavljanje centralizovane baze podataka o pritužbama.

Crna Gora je takođe informisala Komisiju o planovima za izmjenu nacionalnih zakona u skladu sa novijom pravnom tekovinom EU u oblasti zaštite potrošača, koji bi trebalo da budu usklađeni prije pristupanja.

U oblasti zdravstva, Komisija je konstatovala da je Crna Gora usvojila dva akciona plana – Nacionalni plan prevencije, pripravnosti i odgovora na zarazne bolesti i Akcioni plan za supstance ljudskog porijekla.

Operativni zaključci:

Zaštita potrošača:

- Crna Gora će, prije privremenog zatvaranja Poglavlja 28, usvojiti Akcioni plan kojim se adresiraju preostali nedostaci u administrativnim kapacitetima i kapacitetima za sprovođenje u oblastima zaštite potrošača i bezbjednosti proizvoda, rukovodeći se preporukama iz izvještaja TAIEX stručne procjene za 2026. godinu i Evropske komisije.
- Crna Gora će nastaviti da, po potrebi, mijenja nacionalne zakone kako bi postigla potpunu zakonodavnu usklađenost sa cjelokupnom pravnom tekovinom EU u oblasti zaštite potrošača i bezbjednosti proizvoda i ispunila obaveze iz Akcionog plana prije pristupanja. O napretku treba izvještavati Evropsku komisiju svakih šest mjeseci, počev od četvrtog kvartala 2026. godine.
- Crna Gora će u potpunosti uključiti prioritete Agende za potrošače do 2030. godine u svoju nacionalnu strategiju za zaštitu potrošača do kraja četvrtog kvartala 2026. godine.

Javno zdravlje:

- Crna Gora će nastaviti sprovođenje Akcionog plana za SOHO, uzimajući u obzir preporuke koje je dostavio DG SANTE. Posebnu pažnju treba posvetiti davanju prioriteta preostalim mjerama neophodnim za postizanje potpune usklađenosti sa standardima EU.
- Crna Gora se podstiče da nastavi jačanje svoje pripravnosti za djelotvornu primjenu i sprovođenje pravne tekovine EU u oblasti SOHO, posebno u pogledu upravljanja ozbiljnim neželjenim reakcijama i događajima. To uključuje dalje razvijanje mehanizama za praćenje, izvještavanje i odgovor u skladu sa zahtjevima EU.
- Evropska komisija očekuje da Crna Gora do maja 2026. godine usvoji nacrt pravilnika predviđen Akcionim planom. Ovim pravilnikom treba da se utvrde unutrašnja organizacija i sistematizacija nadležnog organa odgovornog za sprovođenje Uredbe (EU) 2024/1938, uključujući raspodjelu odgovornosti i funkcija neophodnih za izvršavanje zadataka predviđenih članovima 5, 6 i 8 Uredbe.
- Nadalje, Crna Gora će do maja 2026. godine dostaviti nacrt zakona kojim se podržava sprovođenje Uredbe 2024/1938/EU, koji treba da bude finalizovan do jula 2026. godine.

6. JAVNE NABAVKE

Crna Gora je istakla aktivnosti usmjerene na jačanje javnih nabavki kroz pooštavanje mjera protiv korupcije i unapređenje transparentnosti.

Komisija je potvrdila napredak Crne Gore u oblasti javnih nabavki od privremenog zatvaranja poglavlja i pozvala Crnu Goru da brzo unaprijedi antikorupcijski okvir u javnim nabavkama, kako je zatraženo Zajedničkom pozicijom.

Komisija je pozvala na bržu primjenu elektronskih javnih nabavki, posebno u pogledu interoperabilnosti i proširenja obuka, imajući u vidu najnovije izmjene.

Usklađivanje Crne Gore sa standardima EU ostaje od suštinskog značaja, iako tehnički i koordinacioni izazovi – kao što je razmjena podataka između ministarstava – zahtijevaju hitno rješavanje.

Operativni zaključci:

- Crna Gora se obavezala da unaprijedi izmjene Zakona o sprečavanju korupcije i Zakona o javnim nabavkama. Crna Gora će unaprijediti obuke u oblasti borbe protiv korupcije i izraditi djelotvorne i praktične smjernice za borbu protiv korupcije namijenjene naručiocima, kao i nastaviti da o tome informiše Komisiju. Crna Gora će unaprijediti svoj sistem elektronskih javnih nabavki finalizovanjem mehanizma za prijavljivanje korupcije, posebno kroz sistem crvenih zastavica, za koji se očekuje da bude uveden do drugog kvartala 2026. godine. Ovo je neophodno kako bi se obezbijedila interoperabilnost i djelotvornost antikorupcijskog okvira.
- Crna Gora će razviti djelotvoran plan za 2026. godinu za unapređenje profesionalizacije naručilaca, uključujući obuke i sertifikaciju, čime će se ojačati administrativni kapaciteti. Ovo je posebno važno imajući u vidu predstojeće izmjene Zakona o javnim nabavkama, kako bi naručioci bili spremni za njegovu primjenu. Crna Gora će nastaviti da obavještava Komisiju o ovom aspektu.

7. PRAVO INTELEKTUALNE SVOJINE

O ovom poglavlju nije bilo diskusije na sastanku Pododbora, budući da je Crna Gora pisanim putem na zadovoljavajući način odgovorila na sva pitanja koja je Komisija postavila.

8. PRAVO OSNIVANJA PREDUZEĆA I SLOBODA PRUŽANJA USLUGA

Komisija je pozvala Crnu Goru da završi tekući rad na usklađivanju sa Direktivom o testu proporcionalnosti i Direktivom o stručnim kvalifikacijama, iznad minimalnih zahtjeva za obuku (MTR).

U pogledu usklađivanja programa obuke sa MTR-om, Komisija je podsjetila da su države članice dostavile opsežne komentare na nacрте programa obuke Crne Gore. Crna Gora je pozvana da razmotri sve dostavljene komentare i da u skladu s njima izmijeni programe obuke.

U pogledu razvoja programa obuke za babice i doktore veterinarske medicine, Crna Gora je ohrabrena da razvije modele obuke za ove dvije profesije do kraja decembra 2026. godine.

U vezi sa stečenim pravima, Komisija je konstatovala da Crna Gora još nije dostavila Komisiji nijedan program obuke na procjenu, iako je rok za njihovo dostavljanje bio novembar 2025. godine.

Komisija je naglasila da se stečena prava ne mogu priznati bez odgovarajuće procjene relevantnih studijskih programa i, u tom smislu, navela da Crna Gora ulazi u kritičnu fazu.

Komisija je pozvala Crnu Goru da što je prije moguće dostavi relevantne studijske programe koji se primjenjuju, čak i na izvornom jeziku.

U oblasti usluga, Crna Gora je ohrabrena da finalizuje usklađivanje sektorskog zakonodavstva sa Direktivom o uslugama, kako je navedeno u Akcionom planu priloženom njenoj pregovaračkoj poziciji.

Operativni zaključci:

- Crna Gora će pisanim putem obavijestiti Komisiju o ažuriranom rasporedu usvajanja preostalog sektorskog zakonodavstva i usvojiti stakvo zakonodavstvo, obezbjeđujući punu usklađenost sa Direktivom o uslugama i njenu primjenu do pristupanja.
- Crna Gora se obavezala da nastavi usklađivanje i primjenu pravne tekovine EU u oblasti poštanskih usluga, uz obezbjeđivanje dovoljnog institucionalnog kapaciteta za regulatorni nadzor i praćenje poštanskog tržišta.
- Crna Gora će Komisiji dostaviti studijske programe zatražene radi procjene zahtjeva u vezi sa stečenim pravima što je prije moguće.
- Crna Gora će nastaviti da usklađuje svoje studijske programe u skladu sa komentarima koje su dostavile Komisija i države članice.
- Crna Gora će do kraja 2026. godine razviti modele programa obuke za babice i doktore veterinarske medicine.
- Crna Gora će nastaviti sa dodatnim usklađivanjem sa pravnom tekovinom EU u oblasti priznavanja stručnih kvalifikacija, uz obezbjeđivanje dovoljnog institucionalnog kapaciteta.

PREDLOG ZAKLJUČKA

1. Vlada Crne Gore je, na sjednici od _____ 2026. godine, usvojila Izvještaj sa sa XVII sastanka Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju između Crne Gore i Evropske unije, održanog 23. marta 2026. godine u Briselu, u hibridnom formatu, koji je dostavilo Ministarstvo ekonomskog razvoja.

